Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Directie Bestuurlijke en Politieke Zaken

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6011 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 3 november 2026
Betreft Beantwoording vragen rapporteur commissie Klimaat en Groene Groei inzake vragen begroting

Ons kenmerk
BPZ / 108801964

Geachte Voorzitter,

Naar aanleiding van de vragen van rapporteur Klos over de Begroting van KGG en KEF 2027, die ons 27 oktober toegezonden zijn, beantwoorden wij middels deze brief de gestelde vragen.

Stientje van Veldhoven-van der Meer
Minister van Klimaat en Groene Groei

Jo-Annes de Bat
Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei

2026Z23260/2026D53604

Mutaties met de ontwerpbegroting 2027 van KGG

1
Wat verklaart de grote verschillen tussen de aan KGG toegekende Klimaat- en Energiefondsmiddelen en de bedragen die hiervoor in tabel 1 van de memorie van toelichting zijn opgenomen? Wat is het verschil per maatregel en wat zijn hiervan de gevolgen voor de realisatie van de maatregelen die het betreft?

Antwoord
Tabel 1 (belangrijkste beleidsmatige uitgavenmutaties) van de KGG-begroting is een weergave van alle belangrijkste en/of de grootste mutaties op de KGG-begroting (zowel regulier beleidsbudget als Klimaat- en energiefondsmiddelen). De overhevelingen vanuit het KEF naar KGG maken daar slechts een deel van uit. Er is dus geen sprake van vertraging in de uitvoering. Verder zijn de afboekingen van de KEF-begroting en de ontvangsten op alle departementale begrotingen (opboeking) altijd dezelfde bedragen maar gespiegeld.

2
Kunt u toelichten wat de 'overige mutaties' zijn in tabel 1 van de memorie van toelichting van de ontwerpbegroting 2027 van KGG en daarbij aangeven wat de omvang per mutatie is?

Antwoord
Dit betreft alle overige mutaties die, op de Ontwerpbegroting KGG, verwerkt zijn en niet onderdeel zijn van Tabel 1 (de belangrijkste beleidsmatige uitgavenmutaties). De overige mutaties betreffen bijvoorbeeld diverse overboekingen met andere departementen, technische herschikkingen en ramingsbijstellingen. Cijfermatig valt hier ook de bijstelling op de SDE prijsrisicobuffer onder (- € 1,2 mld in 2027 t/m 2031) – terwijl die wel apart wordt toegelicht onder de tabel. Ook de dekking vanuit de SDE voor het vollooprisico van Aramis valt hieronder (- € 325 mln vanaf 2028). In omvang zijn de overige mutaties vele malen kleiner; want anders worden deze apart uitgelicht. Voor een uitgebreide toelichting van die mutaties kunt u ook de toelichting op de financiële instrumenten bij het beleidsartikel raadplegen.

Vulmaatregelen gasopslag

3
Wat zijn de prognoses voor de hoogte van de heffing in 2029 en de jaren daarna? Kunt u een indicatie geven van de extra kosten voor huishoudens die dan nog gas gebruiken?

Antwoord
De heffing leveringszekerheid is ingeboekt voor in totaal circa € 1,7 miljard, verdeeld over de jaren 2029-2031. Dit aangezien de heffing niet eerder kan worden opgelegd dan wanneer er een wettelijke grondslag is. Die grondslag wordt

gecreëerd met het voorstel voor de Wet bestrijden energieleveringscrisis (de Wbe). Het bedrag van jaarlijks gemiddeld € 443 miljoen (totaal € 1,7 miljard) is gebaseerd op de maximale subsidiekosten voor opslagactiviteiten tot en met opslagjaar 2027/2028 en de aanleg van een noodvoorraad van 5 TWh vanaf 2026/2027. Het zal van de omvang van de daadwerkelijke opslagactiviteiten in die jaren en de prijsontwikkelingen op de gasmarkt afhangen hoeveel de uiteindelijke kosten van die activiteiten zullen bedragen. Daarom valt nog niet aan te geven hoe hoog de heffing gasleveringszekerheid daadwerkelijk zal zijn vanaf 2029. De gerealiseerde uitgaven voor het opslagjaar 2025/2026 bedragen circa 113 miljoen euro. Dit is het eerste opslagjaar waarin kosten zijn gemaakt die in de heffing verwerkt moeten worden. De heffing zal op basis van de daadwerkelijke gerealiseerde kosten van latere opslagjaren opnieuw worden bijgesteld bij ramingsbijstellingen en bij subsidievaststellingen.

Als de heffing conform de huidige begroting gemiddeld jaarlijks circa € 443 miljoen euro zou bedragen, en deze evenredig wordt doorberekend aan alle gasgebruikers, dan zou dat leiden tot een verhoging van de energierekening voor een huishouden met een gasverbruik van 1000m3 van een orde grootte € 15-20 per jaar.

4
Kunt u toezeggen dat kwetsbare groepen straks worden ontzien bij het toepassen van de heffing gasleveringszekerheid? Zo ja, hoe gaat u hiervoor zorgen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord
De heffing gasleveringszekerheid wordt opgelegd aan de gebruikers van het landelijk gastransportnet van GTS (zogenaamde *shippers*), niet aan finale gasgebruikers. Het is wel de bedoeling dat de heffing wordt doorberekend en uiteindelijk wordt gedragen door de eindafnemers van gas. Dit maakt dat de heffing vanwege haar systematiek niet kan differentiëren naar verschillende groepen huishoudens, zoals het uitzonderen van kwetsbare huishoudens.

De uiteindelijke impact van deze heffing wordt, samen met alle andere ontwikkelingen op de energierekening, meegenomen in de integrale afweging om gericht beleid in te zetten om kwetsbare huishoudens te ondersteunen. Deze weging vindt plaats in de augustusbesluitvorming. Dit jaar is zijn diverse maatregelen van kracht om kwetsbare huishoudens te ondersteunen bij verduurzaming, om daarmee de rekening structureel te verlagen en is er directe financiële steun via het Noodfonds.

5
Bent u bereid om andere dekkingsopties te verkennen? Zo ja, wat zijn volgens u andere mogelijkheden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord
Nee, het verkennen van andere dekkingsopties is niet wenselijk. Uitgangspunt is dat de kosten die met de hiervoor genoemde opslagmaatregelen gemoeid zijn worden gedragen door gasgebruikers (ofwel: de gebruiker betaalt).

Wind op zee

6
Kunt u de geactualiseerde driedelige routekaart windenergie vóór de plenaire begrotingsbehandeling naar de Kamer sturen of, als dit niet haalbaar is, een schetsmatig alternatief met de Kamer delen dat inzicht biedt in de plannen en bijbehorende kosten?

Antwoord
Het kabinet werkt op dit moment nog aan de geactualiseerde routekaart en het bijbehorende kostenoverzicht. Het kabinet kan de geactualiseerde routekaart windenergie op zee daarom nog niet voor de plenaire begrotingsbehandeling naar de Kamer sturen en ook geen alternatief delen dat inzicht biedt in de plannen en bijbehorende kosten. Het kabinet verwacht de Kamer hier eind van het jaar over te informeren.

7
Welke keuzes moeten volgens u, op de korte en lange termijn, worden gemaakt om in 2040 een capaciteit van 40 GW te realiseren? Wat zijn de randvoorwaarden die daarvoor moeten worden ingevuld?

Antwoord
In de geactualiseerde routekaart zal het kabinet uitgebreid ingaan op de te maken keuzes en randvoorwaarden, inclusief het daarvoor benodigde tijdpad voor een uitrol naar 23, 30 en 40 GW. Op hoofdlijnen gaat het hier om verzekering van voldoende elektriciteitsvraag mede door middel van aanvullende vraagstimulerende maatregelen, ruimtelijke aanwijzing van productielocaties, besluitvorming over aanleg van elektriciteitsinfrastructuur en ondersteuning van productie door o.a. Contracts for Difference (CfD's), waartoe het bij uw Kamer ingediende wetsvoorstel tweerichtingscontracten ter verrekening van verschillen voor klimaat en energie (CfD's) strekt.

SDE++

8
Wat zegt het meerjarig beeld van de uitgaven, zoals is opgenomen in de ontwerpbegroting 2027, over hoe de SDE++ functioneert?

Antwoord
De SDE++ is een internationaal erkend goedwerkend instrument en cruciaal voor het kosteneffectief realiseren van de klimaat- en energiedoelstellingen in Nederland. Omdat de SDE++ de onrendabele top subsidieert, hangt de hoogte van de uitgekeerde subsidie af van de marktprijs en de werkelijke hoeveelheid geproduceerde hernieuwbare energie of verminderde CO2-uitstoot. De meerjarige uitgaven voor de SDE-regelingen in de ontwerpbegroting 2027 worden bepaald door de basisbedragen minus de correctiebedragen die zijn gebaseerd op de energieprijsramingen zoals opgenomen in de Klimaat en Energieverkenning 2025 (KEV2025). Deze ramingen worden jaarlijks geactualiseerd aan de hand van de

meest recente KEV en verwerkt in de voorjaarsnota. Bij de voorjaarsnota van 2027 zal de geactualiseerde uitgavenraming, waarin de energieprijsontwikkelingen uit de KEV2026 zijn meegenomen, met de Kamer worden gedeeld.

9
Hoe beïnvloedt de te verwachten ontwikkeling van de energieprijzen de uitgaven van de SDE++? Met welke scenario's houdt u rekening? In hoeverre verwacht u komend jaar een meevaller of een tegenvaller in de uitgaven?

Antwoord
De SDE++ subsidieert de onrendabele top. Dit is het verschil tussen de kostprijs en de marktvergoeding van de geproduceerde hernieuwbare energie of verminderde CO2-uitstoot. De uitgaven voor de SDE++-regeling (en voorgangers) worden daarmee sterk beïnvloedt door ontwikkelingen van energie- en CO2-prijzen. In de uitgavenraming voor de SDE-regelingen wordt daarom rekening gehouden met een prijsrisicobuffer van 10%, om dalingen van energieprijzen met 10% binnen het beschikbare budget op te kunnen vangen. Onder andere door de situatie in het Midden-Oosten zijn energieprijzen op dit moment erg volatiel, waardoor de prijzen en daarmee de verwachte uitgaven voor de SDE-regelingen zich moeilijk laten voorspellen. Het totale effect op de raming is nog niet duidelijk, omdat er ook andere factoren, zoals de productie- en realisatiegraad van projecten die een subsidiebeschikking hebben, die de raming beïnvloeden. Bij de voorjaarsnota van 2027 wordt de geactualiseerde raming met de Kamer gedeeld.